

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

BİLİMSEL ARAŞTIRMA YAYINLARI 10
İlahiyat Serisi: 10

İSLAM İBADET ESASLARI
Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN

Proje Editörü: Prof. Dr. Murat DEMİRKOL

Kapak ve Mizanpaj: TAVOOS

Baskı ve Cilt
ANKARA ÖZGÜR MATBAACILIKBASIM YAYIN DAĞITIM SAN. TİC. A. Ş.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: 0312.385 70 77 (Sertifika No: 46821)

2. Baskı: Kasım 2020 (1.000 adet)

ISBN: 978-605-81272-4-1

FCR Yayın Reklam Bilgisayar San. ve Tic. Ltd. Şti.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No:14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0 312) 310 08 60 – Fax: (0 312) 311 47 89 – E-mail: fcr@fcr.com.tr

© FCR Yayın Reklam Bilgisayar San. ve Tic. Ltd. Şti. (Sertifika no: 13178)

الصبر

Bu kitaptaki yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarına aittir.

B
BİLAY

BİLİMSEL ARAŞTIRMA YAYINLARI
www.bilay.net info@bilay.net

PROF. DR.
ABDULLAH KAHRAMAN

İslam İbadet Esasları

İlahiyat

العبادات

Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN

1964'te Bayburt'ta doğdu. 1991 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu ve öğretmen olarak atandı. Fakülte eğitiminden önce ve fakülte eğitimi boyunca İslami ilimler alanında özel dersler aldı ve hafızlık yaptı. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırladığı “*İslam Hukukuna Göre Takas İşlemi*” başlıklı teziyle 1994 yılında yüksek lisansını bitirdi ve aynı yıl Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesine İslam Hukuku Anabilim Dalına Araştırma Görevlisi olarak atandı. 1997 yılında “*İslam Borçlar Hukukuna Göre Kefalet Sözleşmesi ve Günümüzdeki Tatbikatı*” başlıklı teziyle doktora çalışmasını tamamladı. 1998 yılında Yrd. Doçent, 2003 yılında Doçent, 2008 yılında da Profesörlük unvanını aldı. Üç yıl (2004-2007) Bakü Devlet Üniversitesinde misafir öğretim üyesi ve idareci olarak görev yaptı.

2019 yılında Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi olarak görevlendirilen Kahraman, aynı zamanda Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanlığı görevini yürütmektedir. Evli ve altı çocuk babası olan Kahraman, Arapça ve İngilizce bilmektedir.

ÖN SÖZ	15
---------------------	-----------

BİRİNCİ ÜNİTE

İBADET	19
1. İbadet Kavramı	22
2. İbadetin Önemi.....	23
3. İbadetlerin Gayesi ve Özellikleri	24
4. İbadetler Konusundaki Temel İlkeler	25
5. İbadetin Çeşitleri.....	27
6. Mükellefin Fiilleri	28
7. İbadetlerle İlgili Bazı Terimler	30

İKİNCİ ÜNİTE

TEMİZLİK	33
1. Temizliğin Önemi	35
2. Temizlik Çeşitleri.....	38
2.1. Maddi ve Hakiki Temizlik.....	38
2.2. Manevi ve Hükmi Temizlik	41
3. Temizliğin Araçları.....	41
3.1. Abdest.....	41
3.1.1. Abdestin Farzları	42
3.1.2. Abdestin Sünnetleri ve Adabı.....	43
3.1.3. Abdestin Çeşitleri	44
3.1.4. Abdesti Bozan Durumlar	44
3.1.5. Özürlünün Abdesti	46
3.1.6. Mesh	47
3.2. Gusül.....	48
3.2.1. Guslü Gerektiren Durumlar	49
3.2.2. Guslün Farzları.....	50
3.2.3. Guslün Sünnet ve Adabı.....	51
3.2.4. Cünüp Kimse İçin Caiz Olmayan Şeyler.....	51

3.2.5. Guslün Yapılış Şekli.....	52
3.3. Teyemmüm	52
3.3.1. Teyemmümün Farzları.....	53
3.3.2. Teyemmüme Ne Zaman Başvurulur?	53
3.3.3. Teyemmümü Bozan Durumlar	53
4. Kadınların Özel Halleri.....	54
4.1. Hayız	54
4.2. Nifas (Lohusalık).....	55
4.3. Hayızlı ve Nifaslıya ait Dinî Hükümler	55
4.4. İstihâze	56

ÜÇÜNCÜ ÜNİTE

NAMAZ ve ÇEŞİTLERİ.....	59
1. Namaz Kavramı.....	61
2. Namazın Önemi ve Hikmetleri.....	61
3. Namaz Çeşitleri.....	63
3.1. Farz Namazlar	63
3.1.1. Beş Vakit Namaz.....	63
3.1.2. Cuma Namazı.....	64
3.1.2.1. Cuma'nın Önemi ve Fazileti.....	64
3.1.2.2. Cuma Namazının Hükümü	64
3.1.2.3. Cuma Namazının Şartları	65
3.1.2.4. Cuma Namazının Kılınışı.....	67
3.1.2.5. Zühr-i âhir.....	68
3.1.3. Cenaze Namazı	68
3.1.3.1. Cenazenin Yıkanması ve Kefenlenmesi	68
3.1.3.2. Cenaze Namazının Hükümü ve Kılınışı	69
3.1.3.3. Cenaze Namazının Şartları	70
3.1.3.4. Cenaze Namazının Rükünleri ve Şartı.....	70
3.1.3.5. Cenaze Namazının Kılınış Şekli.....	71
3.1.3.6. Cenazenin Taşınması ve Defnedilmesi.....	72
3.1.3.7. Telkin ve İskat-ı Salât	73
3.1.3.8. Kabir Ziyareti	74
3.1.3.9. Şehitlik	75
3.1.4. Hasta Namazı.....	76
3.1.5. Yolcu Namazı.....	77
3.1.6. Korku Namazı	79
3.2. Vacip Namazlar	81
3.2.1. Vitr Namazı.....	81
3.2.2. Bayram Namazları	82
3.2.2.1. Bayram Namazlarının Hükümü	83

3.2.2.2. Bayram Namazının Kılınış Şekli	83
3.2.2.3. Bayram Namazına Geç Kalan Kimsenin Durumu	84
3.2.2.4. Teşrik Tekbirleri	84
3.3. Sünnet Namazlar	85
3.3.1. Farz Namazlara Tabi Olan Sünnet Namazlar	85
3.3.2. Nafile Namazlar	86

DÖRDÜNCÜ ÜNİTE

NAMAZIN YÜKÜMLÜLÜK ŞARTLARI, RÜKÜNLERİ, VACİPLE- Rİ VE SÜNNETLERİ

1. Namazın Yükümlülük Şartları	95
1.1. Müslüman Olmak	95
1.2. Buluş (Erginlik)	95
1.3. Akıl	96
2. Namazın Şartları ve Rükünleri	96
2.1. Namazın Şartları	97
2.1.1. Hadesten Taharet	97
2.1.2. Necasetten Taharet	97
2.1.3. Setr-i Avret	97
2.1.4. İstikbal-i Kible	98
2.1.5. Vakit	99
2.1.5.1. Namaz Vakitleri	99
2.1.5.2. Kutup Bölgelerinde Namaz	101
2.1.5.3. Farz Namazların Kılınması Konusunda Vakitle İlgili Bazı Özel Durumlar	102
2.1.5.4. Namaz Kılmanın Mekruh Olduğu Vakitler	104
2.1.6. Niyet	106
2.2. Namazın Rükünleri	107
2.2.1. İftitah Tekbiri	107
2.2.2. Kıyam	107
2.2.3. Kıraat	108
2.2.4. Rükû	109
2.2.5. Secde	109
2.2.6. Ka'de-i Âhire	110
2.3. Namazın Vacipleri	110
2.4. Namazın Sünnetleri	112

BEŞİNCİ ÜNİTE

NAMAZIN MEKRUHLARI, NAMAZI BOZAN DURUMLAR, ÖZEL NİTELİKLİ SECDELER, EZAN, KAMET VE CEMAATLE NAMAZ

1. Namazın Mekruhları	117
-----------------------------	-----

2. Namazı Bozan Durumlar	119
2.1. Namazı Kesme Durumları.....	120
2.2. Kıraat Hataları.....	121
3. Özel Nitelikli Secdeler	122
3.1. Sehih Secdesi.....	122
3.2. Tilavet Secdesi.....	124
3.3. Şükür Secdesi.....	126
4. Ezan ve Kamet.....	126
4.1. Ezan.....	126
4.2. Kamet.....	128
5. Cemaatle Namaz	129
5.1. Cemaatin Önemi ve Fazileti	129
5.2. Cemaatle İlgili Bazı Terimler.....	129
5.3. Saf Düzeni.....	130
5.4. İmamda Bulunması Gereken Şartlar.....	130
5.5. Mescit/Cami ve Câmi Adabı.....	131

ALTINCI ÜNİTE

ORUÇ	137
1. Orucun Tanımı	139
2. Orucun Fazileti.....	139
3. Ramazan Orucunun Farz Oluşunun Delilleri	140
4. Oruç Çeşitleri.....	141
5. Ramazanın Tespiti (Rü'yet-i Hilal) Meselesi	142
6. Orucun Rükünü ve Şartları	144
6.1. Orucun Rükünü.....	144
6.2. Orucun Şartları	144
6.2.1. Orucun Farz Olmasının Şartları.....	144
6.2.2. Orucun Edasının Farz Olmasının Şartları	145
6.2.3. Orucun Sahih Olmasının Şartları	146
7. Oruca Niyet ve Niyetin Vakti.....	146
8. Oruç Tutmamayı Mubah Kılan Özürlü	147
9. Orucun Sünnetleri ve Müstehapları.....	150
10. Oruçluya Mekruh Olan Şeyler	151
11. Orucu Bozan ve Yalnız Kazayı Gerektiren Durumlar	152
12. Orucu Bozan, Kaza ve Keffaret Gerektiren Durumlar.....	156
13. Orucun Kazası.....	157
14. Keffaret Orucu.....	158
15. Oruç Fidyesi.....	159
16. İtikâf	160
16.1. İtikâfın Tanımı ve Hükümü	160

16.2. İtikâfın Amacı.....	161
16.3. İtikâfın Çeşitleri	161
16.4. İtikâfın Şartları.....	161
16.5. İtikâfın Adabı.....	163
16.6. İtikâfı Bozan Şeyler.....	163

YEDİNCİ ÜNİTE

ZEKÂT	167
1. Zekâtın Tarifi	169
2. Zekâtın Hikmetleri.....	169
3. Zekâtın Dayandığı Deliller	170
4. Zekâtı Vermeyenin Cezası.....	171
5. Zekâtın Şartları.....	173
5.1. Zekâtın Farz Olmasının Şartları.....	173
5.2. Zekâtın Geçerli Olması İçin Gereken Şartlar	180
6. Zekâtın Farz Olma ve Ödenme Zamanı	181

SEKİZİNCİ ÜNİTE

ZEKÂTA TABİ MALLAR.....	183
1. Açıkta ve Gizli Olan Mallar	185
1.1. Açıkta Olan Mallar (Emvâl-i Zâhire)	185
1.2. Gizli Olan Mallar (Emvâl-i Bâtine).....	185
2. Zekâta Tabi Olan Mal Türleri	186
2.1. Altın, Gümüş ve Paraların Zekâtı	186
2.1.1. Altın ve Gümüşte Nisap.....	186
2.1.2. Ziynet Eşyasının Zekâtı	187
2.1.3. Nisap Tamamlama.....	188
2.1.4. Ayarı Düşük Altın ve Gümüşün Zekâtı	188
2.1.5. Kâğıt Paraların Zekâtı.....	189
2.1.6. Maaş, Ücret ve Serbest Meslek Kazançlarının Zekâtı	189
2.1.7. Alacakların Zekâtı	189
2.2. Ticaret Mallarının Zekâtı	190
2.2.1. Ticaret Mallarının Zekâtı İle İlgili Deliller.....	190
2.2.2. Ticaret Malından Zekât Alınmasının Şartları.....	190
2.2.3. Ticaret Malının Zekâtının Hesaplanması	192
2.3. Şirketlerin Zekâtı.....	192
2.3.1. Sermaye Ortaklığı ve Sanayi Kuruluşlarının Zekâtı.....	192
2.3.2. Hisse Senetlerinin Zekâtı.....	193
2.3.3. Emek Sermaye (Mudârebe) Ortaklığı.....	194
2.3.4. Tahvil ve Hazine Bonolarının Zekâtı.....	194
2.3.5. Bina, Arsa ve Nakil Araçlarının Zekâtı.....	194

2.4. Madenler, Defineler ve Deniz Ürünlerinin Zekâtı.....	195
2.5. Tarım Ürünlerinin ve Meyvelerin Zekâtı.....	197
2.5.1. Tarım Ürünlerinden Zekât Alınmasının Şartları.....	198
2.5.2. Zekât Verilecek Tarım Ürünleri ve Yükümlüler	199
2.5.3. Türkiye Topraklarında Öşür.....	200
2.6. Hayvanların Zekâtı	201
2.6.1. Koyun ve Keçilerin Zekâtı.....	202
2.6.2. Sığır ve Mandaların Zekâtı	202
2.6.3. Develerin Zekâtı	202
2.6.4. Atların Zekâtı.....	203
2.6.5. Balıkların ve Hayvan Çiftliklerinin Zekâtı	204
2.6.6. Hayvanların Zekâtı ile İlgili Bir Değerlendirme	204
2.6.7. Hayvan Ürünlerinin Zekâtı.....	205
3. Zekâtın Doğrudan veya Devlet Eliyle Verilmesi	206
4. Zekâtın Ödenme Şekli	206
5. Zekâtın Verileceği Yerler	208
6. Zekât Verilmeyecek Kimseler	211
7. Zekât-Vergi İlişkisi	214
8. Fıtır Sadakası.....	214
8.1. Fıtır Sadakasının Tanımı.....	214
8.2. Fıtır Sadakası Olarak Verilecek Mallar ve Miktarları.....	215
8.3. Fitre ile Yükümlü Olmanın Şartları	216
8.4. Fitrenin Verileceği Yerler	217

DOKUZUNCU ÜNİTE

HAC	221
1. Haccın Dindeki Yeri ve Önemi	223
2. Haccın Bazı Hikmetleri	223
3. Haccın Tanımı	224
4. Hacla İlgili Temel Kavramlar	224
5. Haccın Kısa Tarihi	225
6. Haccın Dinî Hükümü.....	226
7. Haccın Ömrü ve Fevrî Oluşu.....	227
8. Hac İbadetinin Çeşitleri.....	228
8.1. Hüküm Bakımından Çeşitleri.....	228
8.2. Uygulama Bakımından Çeşitleri	228
9. Haccın Şartları	229
9.1. Haccın Farz Olmasının Şartları	229
9.2. Haccın Edasının Şartları	230
9.2.1. Genel Şartlar	230
9.2.2. Kadınlara Özel Şartlar	232

9.3. Haccın Sahih Olmasının Şartları.....	232
9.3.1. Müslüman Olmak.....	232
9.3.2. Akıllı ve Balığ Olmak.....	232
9.3.3. İhram	232
9.3.4. Vakit.....	237
9.3.5. Mekân.....	237
10. Haccın Farzları.....	237
10.1. Arafat Vakfesi	238
10.2. Ziyaret Tavafl 239	
10.2.1. Tavafln Geçerli Olmasının Şartları	239
10.2.2. Tavafln Vacipleri.....	240
10.2.3. Tavafln Sünnetleri	240
10.2.4. Tavafln Yapılışı.....	241
10.2.5. Diğer Tavafl Çeşitleri.....	241
11. Haccın Vacipleri.....	241
11.1. Haccın Müstakil Vacipleri.....	242
11.2. Haccın Bağımlı Vacipleri	246
12. Haccın Sünnetleri.....	246
13. Hedy.....	246
14. Bedel Haccı (Hacda Vekâlet)	247
15. Haccdan Engellenme (İhsar)	248
16. Haccı Kaçırma (Fevat).....	249
17. Umre	249

ONUNCU ÜNİTE

HAC VE UMRENİN UYGULANIŞI, HAC VE UMRE KURALLARINA AYKIRI DAVRANIŞLAR VE CEZALARI251

1. Hac ve Umrenin Uygulanışı.....	253
2. Hac ve Umre Kurallarına Aykırı Davranışlar ve Cezaları	256
2.1. Kazayı Gerektiren Cinayet	257
2.2. Büyükbaş Hayvan (Bedene) Gerektiren Cinayet.....	257
2.3. Küçükbaş Hayvan (Dem) Gerektiren Cinayet.....	257
2.4. Hac ve Umrenin Vaciplerini Terk Etme İle İlgili Cinayetler	258
2.5. İhram Yasaklarıyla İlgili Cinayetler	258
2.6. Fıtır Sadakası Vermeyi Gerektiren Cinayet.....	259
2.7. Bedel Ödemeyi Gerektiren Cinayet	259

ONBİRİNCİ ÜNİTE

KURBAN.....263

1. Kurbanın Tanımı	266
2. Kurban Kesmenin Hükmü.....	266

3. Kurbanlık Hayvanlar.....	267
4. Kurban Olmayı Engelleyen Kusurlar	269
5. Kurbanın Kesim Vakti.....	270
6. Kurbanın Kesim Şekli.....	270
7. Kurbanın Eti, Diğer Parçaları ve Derisi	271
8. Kurban Çeşitleri	271
8.1. Adak Kurbanı.....	271
8.2. Akika Kurbanı	272
8.3. Hedy Kurbanı.....	272
8.4. Kutlama ve Şükür Kurbanı.....	272

ONİKİNCİ ÜNİTE

YEMİN VE ADAK.....275

1. Yeminin Tanımı	277
2. Yemin Kalıpları ve Şekilleri.....	278
2.1. Kasem Suretiyle Yemin.....	278
2.2. Talaka Bağlanan Yemin.....	278
2.3. Örfte Yemin Anlamı Taşıyan Kalıp İfadeler	278
2.4. Niyete ve Maksada Göre Yemin Sayılanlar	279
3. Yemin Çeşitleri ve Hükümleri.....	279
3.1. Yanlışlıkla Yapılan Yemin (Yemin-i Lağv)	279
3.2. Yalan Yemin (Yemin-i Gamus)	279
3.3. Vaat İçerikli Yemin (Yemin-i Mün'akide).....	280
4. Yeminin Bağlayıcılığı	281
5. Keffaret ve Çeşitleri.....	282
5.1. Keffaretin Tanımı ve Mahiyeti	282
5.2. Ceza Olma Özelliği Bakımından Keffaretler	283
5.3. İbadet Olma Özelliği Bakımından Keffaretler	283
5.4. Keffaret Çeşitleri.....	283
5.4.1. Yemin Keffareti.....	283
5.4.2. Oruç Bozma Keffareti	284
5.4.3. Adam Öldürme Keffareti.....	285
5.4.4. Hac Kurallarını ve İhram Yasaklarını İhlal Keffareti	286
5.4.5. Zihar Keffareti	286
5.4.6. Hayızlı Eşle Cinsel İlişki Keffareti	287
6. Adak	287
6.1. Adağın Tanımı ve Mahiyeti.....	287
6.2. Adağın Hükümü	288
6.3. Adağın Şartları.....	289
6.4. Adağın Çeşitleri ve Hükümü.....	289

ONÜÇÜNCÜ ÜNİTE

HELALLER VE HARAMLAR.....	293
1. Helal	295
1.1. Helalin Çeşitleri	296
1.2. Helali Bilme Yolları.....	296
2. Haram	297
2.1. Haramın Çeşitleri.....	297
2.2. Haramı Bilme Yolları.....	297
3. Helal ve Haram Konusunda Temel Prensipler	298
4. Gıda Ürünlerinde Helal ve Haramlar.....	303
4.1. Gıda Ürünlerinde Helal ve Haramı Belirleme Kriterleri.....	303
4.2. Yiyeceklerde Helal ve Haramlar	307
4.3. Su Ürünlerinde Helal ve Haramlar.....	308
4.4. İçeceklerde Helal ve Haramlar	309
4.5. Uyuşturucular	310
4.6. Sigara ve Benzerleri.....	310
5. Giyinme ve Süslenmede Helal ve Haramlar	311
5.1. Altın, Gümüş ve İpek Kullanımı.....	313
5.2. Kolonya ve Alkollü Madde Kullanımı.....	314
6. Tedaviyle İlgili Helaller ve Haramlar.....	314
6.1. Yapay Dölllenme	314
6.2. Organ ve Doku Nakli.....	315
6.3. Estetik Amaçlı Müdahaleler.....	316
6.4. Kürtaj.....	318
6.5. Ötanazi.....	318
6.6. Okuyup Yazmak Suretiyle Tedavi (Rukye).....	320
7. Ekonomik ve Ticari Hayatla İlgili Helaller ve Haramlar.....	320
7.1. Faiz Yasası.....	321
7.1.1. Faiz Çeşitleri	322
7.1.2. Faizin Yasaklanma Sebepleri.....	323
7.2. Aldatma	323
7.3. Rüşvet	324
7.4. Fiyatlara Müdahale Yasası.....	324
7.4.1. İhtikâr (Karaborsacılık).....	325
7.4.2. Narh Koyma	325
7.4.3. Hileli Artırma/Müşteri Kızıştırma	326
7.4.4. Telakki'r-rükbân Yasası.....	326
7.4.5. Vadeli Satışlar.....	326
8. Spor, Sanat, Oyun ve Eğlence İle İlgili Helaller ve Haramlar.....	327
8.1. Spor	327
8.2. Resim ve Heykel.....	329

8.3. Medya.....	330
8.4. Müzik	330
8.5. Düğün.....	332
8.6. Şans Oyunları	333
8.7. Satranç ve Tavla	334
9. Hayvan Beslemeyle İlgili Helaller ve Haramlar	334
10. Gayrimüslimlerle İlişkilerde Helaller ve Haramlar	335

ONDÖRDÜNCÜ ÜNİTE

İBADETLERİN TERBİYE YÖNÜ VE İBADETLERDE

ŞEKİL-MANA İLİŞKİSİ.....339

1. İbadetlerin Hikmetleri ve Terbiye Yönü	341
1.1. Temizliğin Hikmeti	343
1.2. Abdestin Hikmeti.....	344
1.3. Namazın Hikmetleri.....	344
1.4. Zekâtın Hikmetleri	347
1.5. Orucun Hikmetleri	348
1.6. Haccın Hikmetleri.....	349
1.7. Cihadın Hikmetleri.....	349
2. İbadetlerde Şekil-Mana İlişkisi.....	350

KAYNAKÇA.....351

DİZİN355

ÖN SÖZ

الصباريات

Din olarak İslam'ın hayata akseden, birey ve toplum nezdinde görünür olan ve yürülüğünü sağlayan en önemli kısmı ibadetlerdir. Aynı zamanda bireylerin dindarlık göstergesi ve dindarlığını besleyen eylemler olarak ibadetler dinin temel hükümleri arasında yer alır. İslami hükümleri, ibadet, muamelât ve ukûbât şeklinde üçlü bir taksime tabi tuttuğumuz zaman ibadetler bu taksimin ana unsurlarından birini oluşturur ve bunların başında yer alır.

Aslında bir Müslüman'ın Allah'ın rızasına uygun olan her davranışı geniş anlamda ibadet olarak adlandırılır. Ancak yine de günlük, aylık ve yıllık icra ve ifa edilen sistematik ve özel anlamda ibadet olan davranışlar vardır ki, bunlara “sistematik (mersum) ibadetler” adı verilir. Zaman içerisinde fıkıh külliyyatı içerisinde “ilmihal” denilen özel bir tür de oluşmuştur. Bu türün ele aldığı konular her mükellef Müslüman'ın mutlaka bilmesi gereken temel ve zorunlu bilgilerdir. Bu yüzden ilmihallerin temel konusu ibadetler ve kefarete gibi, onlarla yakın ilişkisi olan hükümlerdir.

İlahiyat fakültelerinin ve temelde aynı müfredata tabi olan diğer fakültelerin müfredatında yer alan İslam İbadet Esasları dersi de esasen ibadetleri konu edinmektedir. Yayın dünyasında bu bilgilerin yer aldığı pek çok kitap ve ilmihal varsa da fakültelerin ders saatlerine ve öğrencilerin seviyelerine uygun düşen ders kitaplarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sebeple elinizdeki kitap belirtilen ihtiyaca cevap vermek üzere telif edilmiştir.

Bu kitapta yer alan bilgiler ilmihallerde yer alan fıkıh ve ibadet bilgilerini çok ayrıntıya girmeden içermektedir. Ancak kitabın sistematığı aynı konuda yazılan diğer kitaplardan biraz değişiklidir. Mesela, diğer kitaplarda namazla ilgili konular dağınık ve birbirinden kopuk bir şekilde işlenirken, biz birbiriyle ilişkili olan konuları peş peşe ve birbirini tamamlayıcı şekilde ele aldık. Mesela, namazların cem'i, kerahet vakitleri gibi konuların vakitle ilgili olması sebebiyle “vakit” başlığı altında,

secde ve çeşitlerini “secde” konusunun devamında, cenaze namazını “farz olan namazlar”ı anlatırken ele aldık. Bunun yanında bazı ünitele-
rin sonlarına o konularla ilgili çok sorulan bazı soruları ve cevaplarını
bazen okuma parçası şeklinde bazen de konular içerisine yerleştirerek
işledik. İlmihal bilgileri konusunda bu alanda ülkemizde yazılan kitap-
lar belli bir bilgi standardına ulaşmıştır. Hemen her ilmihal kitabı aynı
bilgileri farklı üslup ve anlatımla yazmaktadır. Bu sebeple bilgiler kay-
naklardan aktarılırken her paragraf için kaynak verme yoluna gidil-
memiş, ancak gerekli yerlerde kaynaklar parantez içinde gösterilmiştir.

Ders kitabı mahiyetinde olan bu kitapta ülkemizin yapısını ve öğ-
renci profilini düşünerek Hanefi mezhebini esas almakla birlikte Şafii
mezhebinin görüşlerine de özellikle yer verdik. Zaman zaman da ge-
rekli gördüğümüz yerlerde diğer mezheplerin görüşlerini zikrettik.

Beşer ürünü olan işler eksiksiz olmaz. Bu gerçeği göz önünde bu-
lundurarak kitabın faydalı olmasını temenni eder, meslektaşlarımızın
olumlu katkılarını ve yapıcı eleştirilerini bekleriz. Kitabın tashihlerini
ve son okumasını yapan meslektaşım Dr. Hüseyin Okur’a teşekkür ede-
rim. Başarıya ulaştıran ancak Yüce Allah’tır.

Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN

13. 05. 2018

İstanbul